

**НАТУРА 2000 СТАНДАРТЕН ФОРМУЛЯР
ЗА СПЕЦИАЛНИ ЗАЩИТЕНИ ЗОНИ (СЗЗ) ЗА ПРЕДЛОЖЕНИ И
ОДОБРЕНИ ЗОНИ ОТ ЗНАЧЕНИЕ ЗА ОБЩНОСТТА (ЗЗО) И ЗА
СПЕЦИАЛНИ КОНСЕРВАЦИОННИ ЗОНИ (СКЗ)**

1. ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ЗАЩИТЕНАТА ЗОНА

1.1. Тип

В

1.2. Код на зоната

BG0000266

1.3. Име на защитената зона

Пещера Мандрата

1.4. Дата на попълване 01.05.2004 г.

1.5. Актуализация 01.03.2015 г.

1.6. Респонденти

Име/Организация:	Министерство на околната среда и водите, дирекция „Национална служба за защита на природата“
Адрес:	гр. София, бул. „Мария Луиза“ № 22
Електонна поща:	r.dimova@moew.government.bg
Пощенски код:	София 1000

1.7. Дати на предлагане и обявяване/класифициране на зоната

Дата на класифициране като СЗЗ:	
Национална правна препратка за обозначаването за СЗЗ:	
Дата на предлагане на зоната за ЗЗО:	01.03.2007 г.
Дата на одобряване на зоната като ЗЗО (*):	01.12.2008 г.
Дата на обявяване като СКЗ:	
Национална правна препратка за обявяването като СКЗ:	
Забележка(и) (**):	Приета от Министерски съвет с Решение № 122/02.03.2007 г. (обн. ДВ, бр. 21 от 09.03.2007 г.).
(*) Незадължително поле, датата на потвърждаване за ЗЗО (датата на приемане на съответния списък на съюза) е документирана от ГД „Околна среда“.	
(**) Незадължително поле, забележките могат да се отнасят напр. до класификацията или датите на определяне на зони, съставени от първоначално отделни СЗЗ и/или ЗЗО.	

2. МЕСТОПОЛОЖЕНИЕ НА ЗАЩИТЕНАТА ЗОНА

2.1. Местоположение на центъра на зоната (в десетични градуси)	
Географска дължина 24,525793	Географска ширина 43,062443
2.2. Площ (ха) 1,8159	2.3. Морска площ (%) няма
2.4. Дължина на зоната	

2.5. Административни райони		
Код по NUTS, ниво 2	Име на района	
BG31	Северозападен / Severozapaden	

2.6. Биогеографски райони (*)	
Район	% ПОКРИТИЕ
Континентален	100
(*) В случай че зоната е разположена в повече от един район, следва да се впише процентното разпределение на площта (незадължително) (**) Посочването на морските райони е нужно по практически/технически съображения и засяга държави-членки, в които един земен биогеографски район граничи с два морски района	

3. ЕКОЛОГИЧНА ИНФОРМАЦИЯ

3.1. ТИПОВЕ МЕСТООБИТАНИЯ от Приложение I на Директива 92/43/ЕЕС

Код	Пр.	Име	НП	Покр. (ха)	Пещер и (брой)	Качест во на данните	Пред ст.	Отн. площ	Конс ерв.	Цялост на оценка
8310		Неблагоустроени пещери			2	G	A	C	B	A

Пр: За типове местообитания, които могат да имат както приоритетна, така и неприоритетна форма (6210, 7130, 9430) нанесете „х“ в тази колона, за да укажете приоритетната форма.

НП: ако дадено местообитание вече не присъства в зоната, нанесете: х (незадължително).

Покритие: могат да се нанасят десетични стойности.

Пещери: За типове местообитания 8310, 8330 (пещери) нанесете броя на пещерите, ако няма приблизителна оценка на площта.

Качество на данните: G = добро (напр. основани на изследвания) M = средно

(напр. основани на частични данни с някои екстраполации) P = лошо (напр. груба оценка)

3.2. ВИДОВЕ, включени в член 4 от Директива 2009/147/ЕО и видове, изброени в приложение II към Директива 92/43/ЕИО и оценка на зоната за тях

Група	Код	Име	S	НП	Тип	Мин.	Макс.	Единица	Категория	Кач. на данните	Попул.	Опав.	Изол.	Цял.оп.
М	1303	<i>Rhinolophus hipposideros</i> (Малък полковонос)			p	11	50	i	R	G	C	B	C	C
М	1304	<i>Rhinolophus ferrumequinum</i> (Голям подковонос)			p	100	800	i	C	G	C	B	C	B
М	1305	<i>Rhinolophus euryale</i> (Южен подковонос)			r	400	1000	i	C	G	C	B	C	B
М	1306	<i>Rhinolophus blasii</i> (Средиземноморск и подковонос)			p	11	50	i	R	G	C	B	C	C
М	1307	<i>Myotis blythii</i> (Остроух нощник)			p	1	100	i	R	G	C	B	C	C
М	1310	<i>Miniopterus schreibersii</i> (Дългокрил прилеп)			w	1	100	i	C	G	C	B	C	C
М	1310	<i>Miniopterus schreibersii</i> (Дългокрил прилеп)			r	600	1500	i	C	G	C	B	C	B

Група: А = земноводни, В = птици, F = риби, Fu = плесени, I = безгръбначни, L = лишеи, М = бозайници, Р = растения, R = влечуги.

КОД: за птици и видове по приложения IV и V следва в допълнение към научното наименование да се използва кодът, посочен на справочния портал.

S: в случай, че данните за вида са чувствителни и следователно трябва да бъдат блокирани за публичен достъп, нанесете: да.

НП: ако даден вид вече не присъства в зоната, нанесете: х (незадължително). Единица: i = индивиди, р = двойки или други единици съгласно стандартизирания списък на популационните единици и кодове за докладване съгласно член 12 и 17 (вж. справочния портал).

Категория: Категории на плътност: С = типичен, R = рядък, V = много рядък, Р = наличен.

Категории на обосновка: IV, V: видове по приложения (Директива за местообитанията), А: данни от националната Червена книга, В: ендемити, С: международни конвенции D: други основания.

4. ОПИСАНИЕ НА ЗАЩИТЕНАТА ЗОНА

4.1. Обща характеристика на защитената зона		
Код	Класове Земно покритие	% Покритие
N25	Тревни и храстови местообитания (общо)	20.0
N16	Широколистни листопадни гори	75.0
N22	Скали във вътрешността, сипеи, пясъци, постоянен сняг и ледници	5.0
Общо покритие		100

Други Характеристики на защитената зона

Зоната обхваща комплекс от две пещери в землището на с. Микре, община Угърчин, област Ловеч - пещера Мандрата (Голямата Микренска пещера) и Малката Микренска пещера. Тя включва държавни горски територии около входовете на двете пещери, които са разположени на около 120 м един от друг. Общата дължина на картираните подземни галерии на пещера Мандрата е 1,9 км. Пещера е била използвана за мандра и гъбарник в миналото. Сега вече не се използва - има остатъци от съоръженията, които са били използвани преди. Целият вход е затворен от рушаща се постройка, а привходните ок. 300m от пещерата са с циментиран под. Изграденото водохващане в момента не функционира, но е нарушен естествения отток на подземната река. Във вътрешността има изграден 2m висок бент. Поради лесния достъп, в пещерата редовно влизат спелеотуристи, ловци, иманяри, местни жители и други, което води до замърсяване с отпадъци и има следи от вандалски прояви. Пещерата е разположена в охраняван ловен резерват, което до известна степен ограничава достъпа на хора. Малката Микренска пещера е с дължина на картираните подземни галерии 1,3 км.

4.2. Качество и значимост

Двете пещери в зоната представляват тип природно местообитание 8310 Неблагоустроени пещери. Освен това пещера Мандрата (Голямата Микренска пещера) е една от най-значимите

пещери за опазване на прилепи в страната - прилепно убежище целогодишно обитавано от прилепни колонии. Пещерата се използва от поне 5 пещеролюбиви вида прилепи, чиято обща численост през лятото достига до 1564 екз. и поне 274 екз. през зимата. Пещерната фауна е проучена, известни са няколко регионални ендемита.

4.3. Заплахи, натиск върху околната среда и дейности, които влияят на зоната

Положителни въздействия

Позиция	Код	Име	Замърсяване (*)	Вътр./Външни

Позиция: Н = висока, М = средна, L = ниска

Замърсяване: N = изпускане на азот, P = изпускане на фосфор/фосфати, A = изпускане на киселини/повишаване на киселинността, T = токсични неорганични химикали, O = токсични органични химикали, X = смесени замърсявания

i = вътрешни, o = външни, b = и двете

Отрицателни въздействия

Позиция	Код	Име	Замърсяване (*)	Вътр./Външни
Н	B	Лесовъдство, горско стопанство		o
Н	F03.01	Лов		o
М	G05.04	Вандализъм		i
М	G01.04.02	Алпинизъм и скално катерене		i
L	G01.04.03	Посещения на пещери за отдих		i

Позиция: Н = висока, М = средна, L = ниска

Замърсяване: N = изпускане на азот, P = изпускане на фосфор/фосфати, A = изпускане на киселини/повишаване на киселинността, T = токсични неорганични химикали, O = токсични органични химикали, X = смесени замърсявания

i = вътрешни, o = външни, b = и двете

4.4 Собственост (незадължително)

Тип на собствеността	% Покритие
----------------------	------------

Държавна	100

4.5. Документация (незадължително)

Първоначално са били предложени и описани две отделни зони BG0000266 „Пещера Мандрата“ от И.Пандурски, В.Попов, Институт по Зоология, БАН, бул. Цар Освободител 1, София; и BG0000607 „Пещера Микре“ от Теодора Иванова, tea@lomea.org.

Данните са ревизирани от екип на Българска академия на науките (<http://www.bas.bg>).

Направено предложение за обединяване на границите на двете зони, поради установена техническа грешка от Боян Петров – Център за изследване и защита на прилепите (ЦИЗП) / Национален природонаучен музей -БАН. Данните са актуализирани в резултат от проект „Картиране и определяне на природозащитното състояние на природни местообитания и видове - фаза I“, финансиран от ОПОС 2007-2013 г.

Друга посочена литература:

- BENDA P., T. IVANOVA, I. HORÁČEK, V. HANÁK, J. CHERVENÝ, J. GAISLER, A. GUÉORGUIEV, B. PETROV, V. VOHRÁLIK, 2003. Bats (Mammalia: Chiroptera) of the Eastern Mediterranean, Part 3: Review of bat distribution in Bulgaria. Acta Soc. Zool. Bohem., 67: 245-357.
- BERON P. 1958: Po oprustenjavaneto na prilepi v Bulgarija [About bat-banding in Bulgaria]. Priroda (Sofija) 7(5):70-76 (in Bulgarian).
- BERON P. 1962: Vertebata. Pp.: 344-356. In: GUÉORGUIEV V. & BERON P.: Essai sur la faune cavernicole de Bulgarie. Ann. Spéléol. 17(2): 285-356.
- BERON P. 1963: La baguage des Chauves-souris en Bulgarie de 1940 à 1961. Acta Theriol. 7: 33-49.
- BERON P. 1964b: Golemite prilepni pesteri v Bulgarija [Les grandes grottes à chauves-souris en Bulgarie]. Bulgarski Pesteri (Grottes Bulgares) (Sofija) 1(1-2): 37-43 (in Bulgarian, French summ.).
- BERON P. 1972: Essai sur la faune cavernicole de Bulgarie. III. Résultats des recherches biospéléologiques de 1966 à 1970. Int. J. Speleol. 4: 285-349.
- BERON P. 1994: Résultats des recherches biospéléologiques en Bulgarie de 1971 à 1994 et liste des animaux cavernicoles bulgares. Série Tranteeva (Sofija) 1: 1-139.
- BERON P. 1999: Biodiversity of the high mountain terrestrial fauna in Bulgaria. Historia Natur. Bulg. 10: 13-33.
- BERON P. & GUÉORGUIEV V. 1967: Essai sur la faune cavernicole de Bulgarie. II. Résultats des recherches biospéléologiques de 1961 à 1965. Izv. Zool. Inst. Muz. (Sofija) 24: 151-212.
- BERON P., BESHKOV V., POPOV V., VASSILEV M., PANDURSKA R. & IVANOVA T. BESHKOV V. A. 1998: The Bats of Bulgaria. Pp.: 453-466. In: MEINE C. (ed.): Bulgaria's Biological Diversity: Conservation Status and Needs Assessment. Vol. I. and II. Washington: Biodiversity Support Program, 839 pp.
- BESKOV V. 1993: Prilepi [Bats]. Pp.: 631-644. In: SAKALJAN M. & MAJNI K. (eds.): Programa za Poddurzane na Biologichnoto Raznoobrazie. Nacionalna strategija za opazvane na biologichnoto raznoobrazie. Osnovni Dokladi. Tom 1 [Programme of Biodiversity Conservation. National Strategy of Protection of Biodiversity. Basic Studies. Volume 1]. Sofija & Washington: NBDSC & BSP, 664 pp (in Bulgarian).
- BESKOV V., DONCHEV S., KARAPETKOVA M., NIKOLOV N., MESINEV T. & POPOV V. BUIS Ja. & IVANOVA T. 2002: Sresta na izsledovatelnite na bozajnici v Iztochni Rodopi [Meeting for research of mammals in Eastern Rhodopes]. Historia Natur. Bulg. 15: 142 (in Bulgarian).
- BURES I. 1917: Po faunata na prilepita (Chiroptera) vu Bulgarija [Über die Chiropterenfauna Bulgariens]. Spis.Bulg. Akad. Nauk. 15: 137-174 (in Bulgarian, Germ. summ.).
- BURES I. 1924: Pesterna fauna v' Bulgarija [Cave fauna of Bulgaria]. Trud. Bulg. Prirodoizpit. Druz. 11: 143-163 (in Bulgarian).
- BURES I. 1925: Prilepita v Bulgarija [Bats of Bulgaria]. Priroda (Sofija) 25(9): 130-132 (in Bulgarian).
- BURES I. 1926: Izsledvanija vurhu pesternata fauna na Bulgarija. II [Untersuchungen über die Höhlenfauna Bulgariens.II]. Trud. Bulg. Prirodoizpit. Druz. 12: 17-56 (in Bulgarian, German title).
- GENOV T., STOYKOVA-HAJINIKOLOVA R. & MESZAROS F. 1992: Molinostrongylus spp. (Nematoda: Molineidae) from bats in Bulgaria, with a review of European species. Parasitol. Hungar. 25: 53-68.
- [HORÁČEK I., CHERVENÝ J., TAUSL A. & VÍTEK D.] 1971: Prinos kum izsledvaneto na drebните bozajnici ot Rodopite [Contribution to investigation of small mammals of Rhodopes Mts.]. Rodopski Pesternjak 7(54): 40-44 (in Bulgarian).
- HORÁČEK I., CHERVENÝ J., TAUSL A. & VÍTEK D. 1974: Notes on the mammal fauna of

Bulgaria (Insectivora, Chiroptera, Rodentia). V?st. CHs. Spolech. Zool. 38: 19-31.

HORACHEK I., HANAK V. & BENDA P. 1998: Bats of the Eastern Mediterranean: a biogeographic summary. Ztschr.Säugetierk. 63, Sonderhf.: 26.

IVANOVA T. 1995: Bat research and bat protection in Bulgaria. Myotis 32-33: 145-153.

IVANOVA T. 1997: Bats (Chiroptera, Mammalia) - study and conservation in the Eastern Rhodopes. Pp.: 170-180. In: Biodiversity Conservation of the Eastern Rhodopes. Sofija: Bulgarian Society for the Protection of Birds / BirdLife Bulgaria.

IVANOVA T. I. 2003: Prilepiti (Chiroptera, Mammalia) v iztochni Rodopi. Vidov sustav, biologichni i ekologichni harakteristiki, analiz na suobstestvoto, opazvane [Bats (Chiroptera, Mammalia) of the Eastern Rhodopes. Species composition, biological and ecological characters, community analysis, protection]. Unpubl.Dissertation. Sofija: Nacionalen Prirodonauchen Muzej, 216 pp (in Bulgarian).

IVANOVA T. & GUEORGUEVA A. in press: Bats (Chiroptera, Mammalia) of the Eastern Rhodopes (Bulgaria and Greece): I. Species diversity, zoogeography and faunal patterns. In: BERON P. & POPOV A. (eds.): The Biodiversity of the Eastern Rhodopes. Biodiversity of Bulgaria. Volume 2. Sofija: Nacionalen Prirodonauchen Muzej.

IVANOVA T. & PETROV B. P. 2001: Nov etap ot prouchvanijata vurhu prilepiti (Chiroptera) v Bulgarija [New stage in the bat studies in Bulgaria]. Historia Natur. Bulg. 13: 88 (in Bulgarian, English title).

KOVACHEV V. T. 1894: Materijali za izuchvanie bulgarskata fauna [Materials on investigation of Bulgarian fauna].Period. Spis. Bulg. Kniz. Druz. Sredec 9(47): 742-749 (in Bulgarian).

KOVACHEV V. T. 1906: Vurhu bozajnata fauna na Bulgarija [Notes on the mammal fauna of Bulgaria]. Pp.: 3-16. In:Godisnik' na Rusenskata durzavna muzka gimnazija "Knjaz' Boris' " za uchebnata 1905-1906 god [Yearbook of the Ruse State Men's Grammar School "Prince Boris" for the Teaching Year 1905-1906]. Ruse: Br. Zlatevi (in Bulgarian).

KVARTIRNIKOV M. 1957: Prilepiti v Bulgarija. Dva novi vida za nasata fauna [Bats of Bulgaria. Two new species for our fauna]. Priroda (Sofija) 6: 63-64 (in Bulgarian).

PANDURSKA R. S. 1993: Distribution and species diversity of cave-dwelling bats in Bulgaria and some remarks on the microclimatic conditions of the hibernation. Lucr. Inst. Speleol. "Emil Racovita" 32: 155-163.

PANDURSKA R. S. 1994: Razprostranenie i biologija (hranene, razmnozavane, zimuvane) na pesternite prilepi (Chiroptera) v Bulgarija [Distribution and biology (alimentation, reproduction, hibernation) of cave-dwelling bats (Chiroptera) in Bulgaria]. Unpubl. PhD Thesis. Sofija: Institut po zoologija, Bulgarska Akademija na naukite, 174 pp (in Bulgarian).

PANDURSKA R. 1996: Altitudinal distribution of bats in Bulgaria. Myotis 34: 45-50.

PANDURSKA R. 1998: Reproductive behaviour and conservation status of nursery colonies of Myotis myotis (Borkhausen, 1797) in Bulgaria. Myotis 36: 143-150.

PANDURSKA R. S. 1999: Prilepiti (razred Chiroptera) v Devetaskata pester, Severna Bulgarija

PANDURSKA R. 2003: Conservation measures for protection of important numerous bat colonies in Bulgaria.Nyctalus (N. F.) 8(6): 630-632.

PANDURSKA R. & IVANOVA T. 2003: Distribution and present status of Barbastella barbastellus (Schreber, 1774) in Bulgaria. Nyctalus (N. F.) 8(6): 626-629.

PANDURSKA-WITCHER R. & PANDOURSKI I. 2002: Bats in Bulgaria, with an emphasis on Geoffroy's bat (Myotis emarginatus). Bat Res. News 43(1): 1-4.

POPOV V. & SEDEFCHIEV A. 2003: Bozajnicite v Bulgarija. Opredelitel [Mammals of Bulgaria. Identification Key].Sofija: Biblioteka Vitosa, 292 pp.

RADEV N. 1928: Materiali za izuchvane na pesterite v Bulgarija - II [Materialien zur Erforschung der Höhlen Bulgariens - II]. Trud. Bulg. Prirodoizpit. Druz. 13: 115-130 (in Bulgarian, German summ.).

SCHÖBER W. & GRIMMBERGER E. 1998: Die Fledermäuse Europas. Kennen. Bestimmen. Schützen. Aktualisiert und erweitert. Stuttgart: Franckh-Kosmos Verlags-GmbH & Co., 265 pp.

on Bats (Chiroptera)]. Leningrad: Zoologicheskij Institut Akademii Nauk SSSR, 182 pp.

2 [Sedentary and migratory species of bats (Chiroptera) in the European part of the USSR. Handbuch der Säugetiere Europas. Band 4: Fledertiere. Teil I: Chiroptera I. Rhinolophidae,

Връзки към документи

5. ПРИРОДОЗАЩИТЕН СТАТУТ НА ЗАЩИТЕНАТА ЗОНА (НЕЗАДЪЛЖИТЕЛНО)

5.1. Категории защитени територии на национално и регионално ниво		
Код	Категория	% Покритие
BG00	Без природозащитен статут	100

- Код - код на категорията защитена територия;
- Категория - категория на защитената територия, съгласно ЗЗТ;
- % Покритие - процентно покритие спрямо общата площ на Натура 2000 зоната.

5.2. Връзка на зоната с територии с друг природозащитен статут				
Обявени на национално или регионално ниво				
Код	Име	Категория	Т	%
Обявени на международно ниво				
Код	Име	Категория	Т	%

- Код - код на категорията на защитената територия;
- Име - име на защитената територия;
- Категория - категория на защитената територия, съгласно ЗЗТ;
- Т (тип на припокриване):
  - = пълно припокриване;
  - + съдържа се изцяло в Натура 2000 зоната;
  - - съдържа изцяло Натура 2000 зоната;
  - *двете места частично се припокриват;
  - / граничещи места;
- % - процентно покритие спрямо общата площ на Натура2000 зоната.

5.3. Обявяване на зоната

6. УПРАВЛЕНИЕ НА ЗАЩИТЕНАТА ЗОНА

6.1. Ведомства, отговарящи за управлението на защитената зона:

Организация	Адрес	Ел. поща
Министерство на околната среда и водите	гр. София 1000, бул. "Мария Луиза" №22	r.dimova@moew.government.bg
Регионална инспекция по околната среда и водите - Плевен	5800 гр. Плевен, ул. "Александър Стамболийски" № 1 А Централна поща п.к. 35	office@riew-pleven.org
Басейнова дирекция на Дунавски район	гр. Плевен, ул. „Васил Левски“ №1 ет.16 п.к. 1237	dunavbd@bDDR.org
Районна дирекция на горите Ловеч	гр. Ловеч, ПК 5500, ул. „Търговска“ №56	RugLovetch@iag.bg

6.2. Планове за управление на защитената зона:

няма

Име

6.3. Мерки по опазване на защитената зона (незадължително)

7. КАРТА

Идентификация по INSPIRE:	
Картата е представена в електронен формат като PDF (незадължително):	
Препратка към оригиналната карта	

